

สารสำนักหอสมุดกลาง ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 ประจำปีครั้งแรกเดือนกุมภาพันธ์ 2546

*****

พระบรมราโชวาท

“.....ความรู้้นั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาดสามารถ และความเจริญก้าวหน้า มนุษย์จึงใฝ่ศึกษากันอย่างไม่รู้จบสิ้น แต่เมื่อพิจารณาเหตุผลแล้ว การเรียนรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูก ถ้วน ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือรู้แล้ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้ มีข้อปฏิบัติที่น่าจะยึดเป็นหลักอย่างน้อยสองประการ ประการแรกเมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริง ควรจะได้ศึกษาให้ตลอด ครบถ้วนทุกแง่มุมไม่ใช่เรียนรู้แต่เพียงบางส่วน บางตอน หรือฟังเลื่องเฉพาะแต่เพียงบางแง่มุม.....”

สำนักพระราชพิธี. พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส. กรุงเทพฯ: 2531, หน้า 179.

งดเยี่ยมหนังสือ

ด้วยมหาวิทยาลัยรามคำแหง กำหนดให้มีการสอบไล่ภาค 2 ปีการศึกษา 2545 ในระหว่างวันที่ 3 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 29 มีนาคม 2546 สำนักหอสมุดกลาง เห็นสมควรให้งดเยี่ยมหนังสือทุกประเภท เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาชั้นปริญญาตรีได้เตรียมตัวสอบไล่ ได้ค้นคว้าหนังสือของห้องสมุดอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546 ถึงวันที่ 7 เมษายน 2546 ส่วนอาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดกลางให้บริการยืมได้ตามปกติ

ISO 9002 สก.

QMR คือใคร

QMR คือ ผู้แทนฝ่ายบริหารด้านคุณภาพ ย่อมาจาก Quality Management Representative หรือ บางแห่งเรียก MR (Management Representative) แต่โดยทั่วไปจะเรียก QMR

QMR มีหน้าที่อย่างไร ถูกกำหนดไว้ในข้อกำหนด 4.1 ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงต้อง แต่งตั้งสมาชิกของฝ่ายบริหาร 1 คน เน้น QMR นอกเหนือจากงานประจำที่รับผิดชอบอยู่แล้ว โดยต้องมี ขอบเขตหน้าที่ดังนี้

1. มั่นใจว่ากระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นในระบบคุณภาพถูกจัดสร้างและนำไปใช้งานจริง และ ยังคงรักษาไว้
2. รายงานให้ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงสมรรถนะการดำเนินงานของระบบ การบริหารคุณภาพ และความจำเป็นในการปรับปรุง
3. ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในองค์กร ตระหนักถึงความต้องการของลูกค้าหรือ ผู้ใช้บริการ

การเตรียมตัวก่อนจะรับหน้าที่ QMR

1. ต้องขำถามผู้บริหารระดับสูง หรือ Top Management ว่าต้อง support QMR ในทุก ๆ เรื่อง ถ้าต้องการให้ระบบสำเร็จและมั่นคง เพราะถ้า TOP Management ไม่สนับสนุน ระบบคงไม่สำเร็จ
2. Top Management ควรจะแต่งตั้งผู้ช่วย QMR หรือ AMR (Assistant Management Representative) ก็คนที่ก็ได้ เพราะแต่ละคนมีภาระงานประจำอยู่แล้ว จะได้ช่วยกันดูแล หรืออาจตั้งในรูปแบบ คณะกรรมการบริการระบบคุณภาพ (QMRC = Quality Management Representative Committee) และ แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการ QMRC เป็น QMR ส่วนกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ QMRC เป็นผู้ ช่วย QMR
3. QMR ต้องรับบทครูสอนหนังสือ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับระบบคุณภาพ ระบบเอกสารคุณภาพ ระบบการปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งเป็นผู้ต้อนรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มาขอเยี่ยมชม ศึกษาและดูงานกิจกรรม ISO 9002 ตลอดจนรับหน้าที่เป็นวิทยากรรับเชิญบรรยายเรื่อง การทำ ISO 9002 ของหน่วยงาน
4. QMR ต้องรับบทคนเลี้ยงสัตว์ เมื่อใกล้เวลา CB จะมาตรวจ คือเพิ่มตราช้าง เพิ่มตราม้า เพราะมีเอกสารมากมายที่จะต้องตรวจสอบ และจัดทำให้สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพราะระบบ ISO 9002 เป็นระบบที่ตรวจประเมินผ่านเอกสาร
5. ขณะถูกตรวจประเมิน QMR ก็ต้องอกระที่กว่า CB จะตามอะไรอีก ทั้ง ๆ ที่ก็เคยตอบและ ผ่านมาแล้วหลายครั้ง ก็ยังคงตื่นเต้นทุกครั้ง แต่แอบเก็บเอาไว้ในใจ เพราะ CB ที่มาแต่ละครั้งจะไม่ซ้ำ หน้ากัน รูปแบบวิธีการตรวจสอบ/สอบถาม ก็แตกต่างกันไป QMR ต้องตั้งรับลูกเอาไว้อย่างดี เพราะมี สิทธิตกม้าตายได้ง่าย ๆ
6. เมื่อได้ใบรับรองแล้ว ผ่านการตรวจประเมินแล้ว ก็ต้องสวมบทบาทเดิมซ้ำอีก เพราะทุก ๆ 6 เดือน CB จะมาตรวจอีกแล้ว นอกจากนั้นต้องชักชวน โน้มน้าว สื่อสารผู้เกี่ยวข้อง ให้ปลูกจิตสำนึก

ด้านคุณภาพ ทั้งนี้ Top Management จะต้องลงมาเล่นด้วย มิฉะนั้นคงไม่สำเร็จและ QMR ต้องขอลาออก

7. นอกจากนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่จะทำให้ QMR ยังมีชีวิตกับระบบคุณภาพ คือ การได้รับความร่วมมือจากทีมงาน เช่น คณะกรรมการ QMRC คณะทำงานตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal Auditor team) คณะทำงานปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน (CAR and PAR Team) และคณะทำงานอื่น ๆ ที่อยู่เบื้องหลัง และที่สำคัญ 2 ส่วนคือ

7.1 Top Management ผู้บริหารระดับสูง

7.2 บุคลากรทุกคนในองค์กร

การได้รับความร่วมมือจากทุกคน ทุกระดับ จะทำให้ชีวิตของ QMR ดูว่าจะมีความสุขขึ้น เพราะจริง ๆ แล้วงานนี้เป็นงานที่ทำทลายความสามารถทีเดียว

QMR ที่ดีเป็นอย่างไร

QMR ที่ดีต้องสามารถโน้มน้าว สร้างเครือข่าย วางแผนงานที่มุ่งให้ทีมงานระบบคุณภาพ และบุคลากรในองค์กรทุกคน ทุกระดับ มีส่วนร่วมในการจัดทำ รักษา ระบบ ในขณะเดียวกันต้องสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนที่ก่อให้เกิดระบบที่ดี มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุด

การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2546 สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

☐ ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา มีมติให้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งคณะกรรมการทำงานร่วมกันกับมหาวิทยาลัยอื่น ดังมีรายนามต่อไปนี้

- คณะกรรมการปฏิบัติงานระบบฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม

นางวีระวรรณ พราพงษ์	บรรณารักษ์จัดหมู่
นางนันทพร อุดมวินิจศิลป์	ผู้ดูแลระบบ
- คณะกรรมการปฏิบัติงานระบบฐานข้อมูลจัดเก็บเอกสารในรูปอิเล็กทรอนิกส์

นางสาวจำเนียร แก้วมณี	ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
นายสุชล แก้วประทุม	ผู้ดูแลระบบ
- กรรมการการบอกรับฐานข้อมูลตามโครงการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

นางสาวพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์

นางจุฑามาศ มงคลพิทักษ์สุข

☐ คณะกรรมการตัดสินการประกวดแต่งกายชุดไทยสวยงาม ประจำสำนักหอสมุดกลาง ได้พิจารณาคัดเลือกบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง ที่แต่งกายชุดไทยสวยงาม ประจำปี พ.ศ. 2545 ดังนี้

<u>รางวัลชนะเลิศฝ่ายหญิง</u>	<u>รางวัลชนะเลิศฝ่ายชาย</u>

1. นางสุนทรี สุขสุคนธ์

1. นายคณัยศักดิ์ โกวิทวิบูล

รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล

1. นางอัญญา เปี่ยมศิริ

2. นางสาวจิต พึ่งรัศมี

โดยเข้ารับรางวัลในวันจันทร์ที่ 17 มกราคม 2546 ณ อาคารหอประชุมพ่อขุนรามคำแหง
มหาราช

ข่าวบุคลากร

❁ ประชุม สัมมนา อบรม

- นายสุชล แก้วประทุม นักเอกสารสนเทศ 6 เข้าร่วมประชุมกรรมการจัดซื้อระบบฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog) และระบบฐานข้อมูลจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Collection) ในวันจันทร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 501 อาคารทบวงมหาวิทยาลัย
- นางนันทพร อุดมวินิจศิลป์ บรรณารักษ์ 6 เข้าร่วมประชุมกรรมการตรวจรับพัสดุการจัดซื้อระบบฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog) และระบบฐานข้อมูลจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Collection) ในวันจันทร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 501 อาคารทบวงมหาวิทยาลัย
- นางวีระวรรณ พรพวงษ์ หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรห้องสมุด และทำบัตรรายการ และนางนันทพร อุดมวินิจศิลป์ บรรณารักษ์ 6 เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย สถาบัน ตามโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS)” ระหว่างวันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ 2546 ณ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นานาสาระ

* การวิจัยกับห้องสมุดยุคใหม่

วิทยากร ประดิษฐา ศิริพันธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์

ผู้ดำเนินรายการ ดร.โชคชัย สุทธาเวช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์

ห้องสมุดยุคใหม่ในอนาคตยังมีลักษณะลูกผสมระหว่างห้องสมุดแบบเดิมกับห้องสมุดดิจิทัล ยังไม่มีลักษณะเป็นห้องสมุดดิจิทัลล้วน ๆ ด้านวิสัยทัศน์ของบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดดิจิทัลเน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลางโดยอยู่ในลักษณะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่าการสอนการใช้ห้องสมุด การจัดอบรมช่วยเหลือผู้ใช้ผ่านระบบออนไลน์เพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะของผู้ใช้ การจัดให้บริการตลอดวันทุกวัน

* รายงานสรุปการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2545 และการประชุมวิชาการเรื่องห้องสมุดยุคใหม่ : ผู้นำแห่งการเรียนรู้ วันที่ 3-12 ธันวาคม 2545 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับห้องสมุดดิจิทัลเน้นการวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้ ซึ่งจะสามารถช่วยให้การดำเนินงานของห้องสมุดสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และสามารถช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจให้เป็นไปอย่างมีเหตุผล เพื่อให้ห้องสมุดสามารถดึงดูดผู้ใช้ให้เข้ามาสู่ห้องสมุดและใช้ห้องสมุดในการสนับสนุนงานต่าง ๆ ของตนและสิ่งซึ่งไม่สามารถลืมได้คือ การหาดัชนีชี้วัดความคุ้มค่าในการให้บริการ

ประดิษฐา ศิริพันธ์

งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ที่ทำในช่วงเวลา พ.ศ. 2540-2545 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. การสร้างฐานข้อมูลและเมทาดาทา
2. การจัดการวารสารวิชาการ
4. ศัพท์สัมพันธ์ หัวเรื่อง
5. การศึกษาเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ
6. บริการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
7. ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
7. การประกันคุณภาพและมาตรฐานห้องสมุด

ประสบการณ์ในการทำวิจัยในองค์กรที่ทำงานอยู่ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเพื่อแสวงหาเหตุผลเพื่อตอบคำถามเรื่องความคุ้มค่าในการลงทุนด้านทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนงบประมาณของหน่วยงาน

นอกจากนี้เป็นการวิจัยมีลักษณะดังนี้

- การวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพการทำงาน เช่น การประเมินคุณภาพบริการสืบค้นฐานข้อมูล ความถูกต้อง รวดเร็วในการเสนอคำตอบให้ผู้ใช้บริการโดยเปรียบเทียบกับผู้บริการรายอื่น เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงองค์ประกอบของการบริการและคิดบริการใหม่ ๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริการ
  - การวิจัยเพื่อทดลองหาทางปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพงาน เช่น ความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มี ได้แก่ เครื่องข่ายและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของหน่วยงานอย่างคุ้มค่าที่สุด เปรียบเทียบต้นทุนของบริการด้วยวิธีเดิมและวิธีใหม่ เช่น การส่งเอกสารทางโทรสารและการส่งแฟ้มข้อมูล
  - การวิจัยเพื่อวิชาชีพ เพื่อต้องการทราบสภาพที่แท้จริงของผู้ให้บริการ เช่น ทักษะ สารสนเทศของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ ความรู้เรื่องแหล่งสารสนเทศและทักษะในการวิเคราะห์สารสนเทศ การศึกษาดรรชนีวรรณกรรม เช่น Journal Impact Factor, Bibliometrics เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสารสนเทศ เนื้อหาทางวิชาการของวารสารและการผลิตหนังสือ
  - การวิจัยเรื่องห้องสมุดดิจิทัล เช่น มาตรฐานเมทาดาทา และ Dublin Core Metadata Initiative, XML, E-journal Publishing, Open Archives Initiative เป็นต้น
  - การวิจัยสามารถทำร่วมกับนักคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้บริการ และบริษัทเอกชน
- แหล่งเผยแพร่งานวิจัย สามารถเผยแพร่ผ่านฐานข้อมูลงานวิจัยของประเทศไทย (www.nstda.or.th) Article Link by Journal Link (www.journalink.or.th) เป็นต้น

ปัญหาการทำงานวิจัย คือ ไม่มีเวลา ไม่มีทุน และไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการทำงาน

สรุป

ห้องสมุดยุคใหม่มีประเด็นที่ควรทำวิจัยในหลายด้าน ถ้ามองบทเรียนของสหรัฐอเมริกาที่เริ่มจากเครือข่ายห้องสมุด บรรณานุกรมแห่งชาติ นำไปสู่มาตรฐานสากล AACR, MARC, Z39.50 American Memory-National Digital Library Initiative การวิจัยของไทยสามารถเรียนและเลียนแบบเพื่อนำผลไปสู่นวัตกรรมของไทย หรือการวิจัย Search Engine ของไทย

%%%%%%%%%

ยโสธร

คำขวัญ

เมืองประชาธิปไตย บั้งไฟโก้ แตงโมหวาน หมอนขวานผ้าขิด แหล่ง

ผลิตข้าวหอมมะลิ

ตราประจำจังหวัด

รูปสิงห์ 2 ตัว พระเจดีย์ดอกบัวอยู่ใต้ฐาน

*****

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

♥♥♥ ขอเชิญชาว สก. ร่วมแต่งกายผ้าไทย เพื่อสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายของไทย ♥♥♥